

Llibret de la explicació y
relació de la falla de la
Plasa de San Miquel :: ::

AÑ 1907

TAS

2
—
7

Biblioteca Valenciana

"[Falles Sant Josep] Llib

31000002998840

Fiestas 432/517

A LO RAT-PENAT

**¿No es veritat Rat-Penat
que asó d' escriure un llibret
es pa el qu' estiga molt tret
y en este asunto molt *versat*?
Així eu seu diguí als falleros
pero cá no em feren cás:
crehuen qu' ixen bé del pás
igual poétes que verseros.
¡La diferencia es no rés
que digám!... en fí, val més
que fasa así punt y ralla
y esplique bé ó mal la falla;
conque...en permis de vostés.**

ESPLICASIÓ DE LA FALLA

Yó crec que no val la pena el ferla, porque, ¿qui no comprén á primera vista lo que vol sér?

En poquet qu' et fijas, coneixerás, en seguida que aixó mes alt qu' es veu, es el campanar que caracteriza á esta Siutat, es dir el Micalet de la Séu, y al peu d' este, vorás sentá (no en lo peu del Micalet) una llauraora mes salá y mes guapa... (com totes les dónes d' así) que té á les sehues plantes (les plantes dels peus) una espesie de cànter que els artistes dihuen que se diu ánfora moruna y que está vertent aigua. (L' aigua figurá persupost.)

Pues bé; este campanar, esta llauraora, este cànter y esta aigua, tot chunt, significa Valensia del Sit y el seu riu Túria. Y hara pasém á les figures ó siga als *nanos de la falla*.

Com vorás, éstos representen á micha dotsena de fills d' esta terreta (y que llechint llechint sabrás qui son) que artistes uns y no artistes atres, tots s' han fet acreedors y dignes d' alabanses per lo molt que valen.

Ells, també satisfets de la sehua Valensia, procuren festecharla y rendirse á ella com á fills agraits.

Esta es la explicasió, que encara que feta á grans rasgos, te conseptúe joh lector! en sufisiensia de talent pera quedar enterat.

Chiner

Es tant lo qu' et fá sentir y el éxtasis que experimentes al oír alguna de les sehues composiçons, que t' adormixes y el deleit te trasporta á regions desconegudes.

¡Este es el llaureat Chinér!
¡El *pare* del «SOÑADOR»!
De moltes obres autor
y entre els mestres un primer.
Modets á més no poder,
es tant, que si algo te apura
en pauta ó lliteratura,
acudix á éll y vorás
com de sa casa eixirás
ben servit y sens sensura.

Benlliure

Este artiste, en dos puñáes y quatre colps de
sinséll, te fá vorer en les sehues figures siguen de
fanc, fusta ó pedra, casi la realitat de lo que repre-
senten; que perquè? pues per la sensilla rahó de
que sols lis falta ánima, que vida.... vida ne tenen.

De Benlliure el escultor....
¡cuánt y cuán bó es pot escriure!
Ahon se presenta Benlliure
com artiste.... yá maror.
Fém al seu talent honor
y á sa destréa de mans
pa moldechar y fer plans;
y tratantse del sinséll,...
saben en Fransia quí es éll
tan bé com els valensians.

Sorolla

Si á certa distansia mires un cuadro fet per este
artista, no saps si lo qu' estás mirant es de veres ó
pintat; tan completa es la ilusió qu' esperimentes al
contemplar les sehues obres.

¡Gloria al insigne artistó
valensiá Chochím Sorolla!
Es pintor que alsa bambolla
cuant ell diu; «así estic yó.»
De Fransia en la Exposisió
els ficá á tots en un trís;
allá aná alsant la servís
pa probar en l' art ahón ralla...
¡y á per la primér medalla!!
¿No yán pintors en París?

Escalante

Autor de les obres que més han fet riurer en el teatro valensiá y el que millor ha sabut presentar els tipos arrancats de la vida real pa portarlos á la esena.

Al inmortal sainetero
de l' obra «LA CHÁLA» autor
y tan festiu com creador
yá que llevarse el sombrero.
Home de gracia y salero
y de talent clár y nét,
com pocs, conegué el secrét
de fér chistes á porrillo
y 'en l' argument més sensillo....
desarrollaba un choguét.

Campos

Sense ducte, este ha segút ú dels pocs filántropos qu' ha tengút Valensia; á éll se li deu molt y bó. Se dirá que féu el bé en son conte y rahó? perféctament; pero lo sért es qu' el féu y que rés pedriem si cada vint aïns ne tingerem ú com este.

Ensalsem al patillút
Marqués de Campo. Navier,
calculiste finansier
com atre así no ham tengút.
Sempre el seu lema ha segút
vore Valensia á qué aspira
pa dotarla sens mentira;
y hui el tens en los *Solars*
que pasant chent á millars
ningú li oferix caíra.

El Palleter

Si de Visent Doménech, (brau patriota conegút
per «EL PALLETER» lliches la historia, no tens més
remey qu' entusiasmate al vorer lo que féu y lo
molt que valía aquél fill del poble valensiá tan
humilde com valént.

Aferrát sempre á la idéa
de sér home independent,
feu adictes, y en moment
donat ensengué la téa.
Allí estallá la peléa
al crít qu' alsá en lo carrer.
Fón bon caudill, guerriller,
visarri y com valensiá,
en tos els actes probá
quí era Sénto el Palleter.

ALS ARTISTES

¿Cóm te que sér este sant?
¿De qué manera ham de fer
que pogám en nna falla
sense que s' ofengau chens
el rendir chust homenache
al vostre tan clar talent?
Tots sou chénits, tots sou grans,
tots valéu á qui val més
y porteu en la mollera
per lo manco un mon sanser.
Tots hau fet óbres á carros
y á carretaes el bé
y en pago de tantes coses
tan grans y bones qu' hau fet...

.....
Mes, aném á lo esensial.
¿Vos ha ofés el pensament
qu' ham tengút? Pues si tál fóra...
podéu fer com els chiquets
que dihuen; «aixó es mentira,
»son ninots de palla plens
»y lo demés borumballes,
»táules, llistons, eixarments,
»percalina, lléns, cartó,
»estóres y cátres vells.»

De no fero així, vindríem
á parar á lo primér.
¿Cóm té que sér este sant?
¿De qué manera farém
que pogám en una falla
sense que s' ofengau chens
el rendir chust homenache
al vostre tan clar talent?

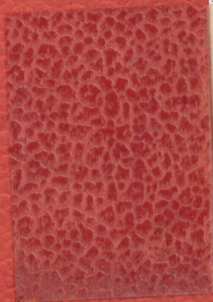
.....
En resúmen; á les dotse....
Requies, cat in pase amén.

FI

IMP. Y LIT. J. G. CARCELLER, GUILLEM DE CASTRO, 96
VALENCIA

FIES

43

51